

УДК 81'25:81'373 (043.2)

Шачковська Т.Ю.

Національний авіаційний університет, Київ

ВІДТВОРЕННЯ ХРОНОТОПНИХ ІНДИКАТОРІВ ПОБУТУ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ ЛЮСІ МОНТГОМЕРІ «ЕНН ІЗ ЗЕЛЕНИХ ДАХІВ»

Хронотопні індикатори – це елементи що вказують на взаємозв'язок часопросторових елементів простору. Елементи, що допомагають читачу уявити себе учасником описаних у книзі подій, саме тому їх збереження та коректне відтворення є важливим при перекладі.

На сучасному етапі вивчення хронотопних індикаторів виділяють наступні: соціальний, культурно-історичний, фізичний, фантастичний.

Соціальний хронотоп дозволяє визначити ставлення героїв до подій, що відбуваються в творах. Він часто вказує на моральні та етичні цінності суспільства представленого автором.

Культурно-історичні хронотопи або хронотопи побуту описують життєвий лад героїв. Їх специфіку можна відслідкувати звернувши увагу на світогляд, побут, та навіть грамотність мовлення героїв.

Біологічний хронотоп, також відомий як хронотоп часу, вказує на зміну сезонів, показує що ніч змінилася на день.

В межах фізичного хронотопу відбувається весь сюжет, цей хронотоп вказує на зміну локації чи місця події. Означені хронотопи також відомі, як хронотопи простору.

Психологічний хронотоп характеризує глибокий внутрішній світ героїв твору. Зазвичай цей хронотоп вказує на емоції та переживання героїв. Саме завдяки психологічному хронотопу ми можемо зрозуміти причину змін настрою героя.

Фантастичний хронотоп – це чужа для людини реальність, яка наповнена нереальним, як з наукової точки зору, так із точки зору героя, обставинами чи моментами.

Хронотопні індикатори побуту можуть розповісти нам багато про життя героїв твору: їх фінансові статки, зовнішній вигляд, дають нам чіткий опис місць де вони проживають та проводять час. Часто саме ці індикатори доповнюють наше уявлення про те як виглядають і де живуть герої твору:

*Go and bring me the **bottle of vanilla** you used. Anne fled to the pantry and returned with a small bottle partially filled with a brown liquid and labeled yellowily, "Best Vanilla..." "Mercy on us, Anne, you've flavored that cake with **anodyne liniment**. Принеси мені **ванілін**, який ти використовувала. Енн кинулася до комори і повернулася із пляшечкою, що в ній до половини бовталася якась брунатна рідина, а на стінці була*

наклеєна жовта етикетка з написом «найкращий ванілін»... Боже милий, Енн, та ти ж додала у пиріг **заспокійливі краплі**.

При відтворенні цього уривку перекладачеві довелося скористатися двома трансформаціями: вилученням та компенсацією. При перекладі словосполучення *apodyne liniment* перекладач замінив болезаспокійливу мазь на заспокійливі краплі, оскільки у нашому уявленні мазь ніяк не може бути рідкою, а єдине, на що схожа консистенція – краплі.

First a card with "For the Anne-girl and Merry Christmas," written on it; and then, a pair of the daintiest little kid slippers, with beaded toes and satin bows and glistening buckles. Згори там лежала картка з написом «Маленькій Енн. Веселого Різдва», а під нею – **пара маленьких елегантних туфельок, розшитих намистинами, атласними бантиками та із блискучими пряжками**.

Хронотопні маркери побуту у наведеному уривку представлені під час опису взуття. При відтворенні українською мовою словосполучення *a pair of the daintiest little kid slippers* була використана модуляція – *пара маленьких елегантних туфельок*, так як дитячі ноги мають менший розмір. Доходимо висновку, що перекладач вирішив змінити акценти: авторка фокусує увагу на тому, що туфлі – дитячі, а перекладач на тому, що – гарні. Перекладач використав лексичні відповідники при перекладі таких елементів взуття, як *satin bows* та *glistening buckles*. А також залучив прийом генералізації: *beaded toes* оскільки еквівалентний переклад – *носки, розшиті намистинами*.

Хронотопні індикатори побуту надають читачеві інформацію про звички, погляди та вигляд героїв. При відтворенні означених хронотопів перекладачі частіше користуються перекладацькими трансформаціями оскільки деякі соціо-культурні елементи твору є настільки непритаманними для українських реалій, що єдиний, і не завжди вдалий прийом перекладу це – дослівний переклад. Саме тому для перекладу таких хронотопних індикаторів часто використовують модуляцію, генералізацію та контекстуальну заміну.

*Науковий керівник: Раті А.О.,
канд. філол. наук, ст. викладач*

УДК 81'255.4 (043.2)

Шевченко А.Т.

Національний авіаційний університет, Київ

ГЕНДЕРНА ДИХОТОМІЯ «ІНЬ-ЯН» У ПЕРЕКЛАДІ

Питання категорії гендер є предметом особливої уваги сучасних теоретиків та практиків перекладу. Цікавість науковців переважно

2. Литюга Ю. В. Реклама з точки зору сучасної перекладацької діяльності [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/26166/1/Lytjuga%20.pdf>

3. Марковський Д. А. Реклама як вид маніпулятивної діяльності [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/12974/1/29.doc>

4. Строчковська Р., Вокалюк Ю. Лінгвістичні особливості перекладу рекламних текстів [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.vuzlib.com.ua/articles/book/33233Lingvistichni_osoblivosti_/1.html

*Науковий керівник: Раті А.О.,
канд. філол. наук, ст. викладач*

УДК 811.133.1+811.111 (043.2)

Соломко Д.Б.

*Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет», Ужгород*

ІСТОРИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ВПЛИВУ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ НА АНГЛІЙСЬКУ

Англійська мова формувалась протягом багатьох століть під впливом латинської, старо-германської, старо-скандинавської, але, найважливіше майбуть, французької мови. Вплив французької мови на англійську фактично розпочався з Норманського Завоювання Англії. Вільгельм завойовник (на той час ще герцог Нормандії) мав тісні зв'язки з королем Англії Едуардом, у якого не було дітей, тому після його смерті він заявив про те, що трон був заповіданий йому. В той же час на трон Англії претендували король Норвегії Харальд Хардрода і Гарольд Годвінсон – ерл Східної Англії, який зайняв престол Англії після смерті короля. Гарольд переміг в битві при Стемфорд Брідж, але його вже чекав Вільгельм Нормандський, який висадився неподалік від містечка Гастінгс, де і була нанесена поразка армії Гарольда [1].

Після битви при Гастінгсі Вільгельм (вже Завойовник) став королем Англії. Так як він був родом з Нормандії, в його лексиконі переважала французька, тому цю мову почали використовувати практично всі державні органи в Англії, а аристократія розмовляла виключно нею. Мабуть, єдиним оплотом старих звичаїв були англо-саксонські аристократи, які зуміли залишитись при владі на своїх землях після коронування Вільгельма [2].

Починаючи з цього часу французькі слова стали сильно впливати на розвиток англійської мови. Цьому також посприяли майбутні династичні шлюби між англійськими та французькими королівськими сім'ями.